

Истински и лажни екуменизам

Данас у Православној Цркви расте отпор према екуменизму, који се углавном посматра као клирикални „блеф“, празнословије, узалудни конференцијски скуп и узалудни међуцрквени разговори. Гласна и уплашена мањина позива се на каноне који забрањују служење молитвословља заједно са јеретицима и заговара тезу да се православна вера одлива приликом сваког екуменског сусрета.

Слично разочарење, само у другом богословском контексту, видљиво је и међу римокатолицима и протестантима: радикалне струје међу њима сматрају да је екуме-

низам непотребан из једног једноставног разлога: а то је да су хришћани већ једно, и да их само одвајају црквене структуре и институције. Због тога морамо да одстранимо те структуре. Све докле оне постоје, међуцрквени сабори, међуцрквене конференције, и остали састанци, само стварају отпор међу Црквама, уместо да правилно уреди однос међу Црквама. Представници радикалних струја признају да је њихов циљ уствари уређење. У међувремену, конзервативни римокатолици и протестанти губе интересовање за површним екуменским активностима и постају бојажљиви због релативизма и равнодушности према догматима које та површност условљава.

Нападнуте и са леве и са десне стране, екуменске организације се труде да оправдају сопствено постојање унапређујући хришћанско делање и штампајући прогласе на различите теме политичког ангажовања у име хришћског сведочења. Они ретко успевају да буду и остану потпуно релевантни или бескомпромисни хришћани, зато што уствари, иза тих заједничких прогласа, постоји врло мало слагања о природи, задатку и значењу хришћанске вере.

Стање је уствари више *хладно* и *критично*, те захтева позитивну и савесну реакцију. Највећа грешка коју православни могу да учине јесте да и помисле да избегну учествовање у разговорима и ту одговорност.

По мишљењу аутора ових редова, историја екуменског покрета, ове 1968. године, достигла је ону тачку када ће или постати озбиљна и истинска, или оно што ће многе од савремених хришћана поделити кроз нарочиту поларизацију на мале фанатиче фундаменталистичке секте и на релативистичке псевдо-верске хуманисте. Јединствена одговорност православних јесте да открију и одреде екуменизам као аутентично трагање за Истином

у љубави, што би био задатак који би могао да буде компромисно решење за званичне састанке и празне церемоније, које дају лажни осећај јединства сјајно пристајући уз популарну америчку причу о плурализму, али уствари то би било испразно и без истинског хришћанског садржаја.

На пример, не би требало да се идеја екуменске молитве доводи у питање. У овом тренутку остаје светојинско јединство, осим са православнима, све док се не постигне истинско јединство у вери. Остали облици молитвословља са неправославним су свакако могући, јер се канони који забрањују „молитвословља са јерeticима“ односе на оне који су свесно напустили Цркву, а не на оне који су искрени хришћани, на оне који никада нису напустили Цркву.

Међутим, права молитва је неодојива од трагања за Истином. Докле год је све засновано на заједничком окретању ка Христу, може да покаже јединство које још увек не постоји – јер би другачије могло само да буде исконструисано, као замена за истинско јединство.

Ништа није опасније од сурогата. У Средњем веку, када медицина није још постала наука, лекари су облачили ћудљиву одећу и стављали на главу необичне шешире како би оставили утисак на своје клијенте. Пацијенти, данас, не траже тако обучене лекаре, јер им верују – они верују у медицину, и не требају им сурогати.

Напомињемо да би можда православни у Америци у екуменским сусретима аутентичније сведочили да Црква и сама постане америчка. Управо то је изазов Американаца, који треба да схвате ту одговорност уместо да себе представљају као егзотичне, етничке и стране остатке прошлости Истока. Мишљења смо да би то могло да се оствари првенствено на парохијском нивоу. Ето зашто је позитивно да *звезда водиља* за православне буде

приближавање екуменизму и зашто је то нужно потребно – за наше свештенике, за нашу омладину, за нашу браћу која нису чланови наше Цркве, али који трагају за правом сликом Цркве, и на крају, у име самог Христовог Јеванђеља.

Фебруар, 1969.